

У віці 7 років:

(Your 7 Year Old)

поради щодо вивчення мови й розвитку мовлення
(Speech and Language Tips)

Балакучість

(7 year olds are chatter boxes)

У 7 років мовлення стає швидшим і впевненішим. Дитина використовує розгорнуті речення, щоб розповісти історії й ділитися подіями дня, тим, що бачить і що знає. Деякі діти в цьому віці дуже балакучі, зокрема коли розмова стосується теми, яка їх захоплює.

Як діти вивчають мову

(How children learn language)

Діти опановують мову щодня – під час спілкування й майже в будь-якій діяльності. Вони засвоюють нові слова, вчаться будувати речення й по-різному висловлювати свої думки. Будь-яка спільна активність із дитиною – це шанс для навчання.

Поради, які варто спробувати

(Try these tips in your language)

Спілкування

(Talking tips)

- **Коли дитина розповідає історію або події дня, додавайте слова-зв'язки: потім, тому, бо, тож.** Це допомагає поєднувати думки й будувати логічний виклад.
- **Обговорюйте події дня.** Допомагайте виділяти важливі деталі й упорядковувати розповідь, ставлячи запитання зі словами “хто”, “що”, “де”, “коли”, “чому”, “як”. Наприклад: “У яку гру ти грав(-ла) сьогодні на перерві? Які її правила?”
- **Обговорюйте, для чого використовуються різні предмети вдома й до яких груп вони належать.** Наприклад, запитайте дитину, що потрібно, щоб підмести підлогу (віник), і до якої групи це належить (речі для прибирання). Запитайте, що ще входить до цієї групи (швабра, губка, пилосос).

Слухання

(Listening tips)

- **Після того як дасте інструкцію, попросіть дитину повторити її.** Це допомагає краще запам'ятати почуте й зрозуміти, що саме потрібно зробити. Можна запитати: “Що ти зараз робитимеш?”
- **Під час спільного читання допомагайте дитині уявляти події.** Поділіться тим, яку “картинку” бачите в уяві. Використовуйте багато описових слів: великий, красивий, барвистий. Уявні образи допомагають краще запам'ятовувати почуте й прочитане.
- **Після читання або перегляду телешоу обговоріть, що сталося.** Це тренує слухання й пам'ять дитини.

Щоб отримати додаткову інформацію,
зіскануйте цей QR-код або перейдіть на сайт
[myhealth.alberta.ca/Topic/Pediatric-
Rehabilitation/Pages/Talk-Box-Ukrainian.aspx](https://myhealth.alberta.ca/Topic/Pediatric-Rehabilitation/Pages/Talk-Box-Ukrainian.aspx)

Корисні вправи

(Activities to try)

Навчання через дії

(Children learn by doing)

- **Ставте запитання “хто”, “що”, “коли”, “де”, “чому”.** Перед читанням або розповіддю попередьте, що після цього будуть запитання. Після завершення по черзі ставте запитання, що починаються із цих слів. Це допомагає дитині краще розуміти почуте й упорядковувати свої відповіді.
- **Питайте, якою на дотик буде річ до того, як її торкнутися.** Наприклад, якою може бути кокос або соснова шишка. Це чудовий спосіб вивчати нові слова: шорсткий, колючий, пухнастий, вовняний, м'який.
- **По черзі давайте одне одному дві – три інструкції.** Грати можна на кухні, у машині або будь-де. Наприклад, у машині можна попросити: подивитися в праве вікно й назвати 1 предмет, подивитися в ліве вікно й назвати 1 предмет, а потім плеснути в долоні 4 рази. Гра стає ще цікавішою, коли інструкції дає дитина.

Навчання через читання

(Children learn by reading)

Читання й опанування мови нерозривно пов'язані між собою. Завдяки читанню дитина вчиться розмовляти й слухати, що значно полегшує опанування навичок читання й письма. Усі ці вміння вкрай знадобляться в школі. Нижче наведено кілька порад, які допоможуть зробити читання цікавішим.

- **Переконайтеся, що дитина читає книжки, які їй цікаві й відповідають її рівню читання.** Якщо книжка закладна, може виникнути розчарування й бажання припинити читання. Якщо надто проста – не буде розвитку. Якщо на першій сторінці виникають труднощі із читанням або розумінням понад п'яти слів – книжка закладна. Попросіть учителя або бібліотекаря порадити відповідні книжки.
- **Заохочуйте дитину перечитувати улюблені книжки.** Це допомагає їй читати плавніше, краще розуміти нові слова й виразніше читати вголос.
- **Обговорюйте, що було смішним в історії, що відчували персонажі й чому події розгорталися саме так.** Питайте в дитини, що на її думку, станеться далі, і чому. Продовжуйте читати вголос своїй дитині. Дозвольте їй самостійно вибрати книжки, які викликають інтерес.

Чого варто очікувати

(What to expect)

Кожна мова має окремі етапи розвитку мовлення й опанування навичок комунікації. У Talk Box (Скриньці мовлення) представлені етапи лише для англійської мови. Їх можна знайти в Talking and Listening Checklist (Контрольному списку для говоріння й слухання) на сторінці ahs.ca/talkbox.

Коли потрібно звертатися по допомогу?

(When to get help)

Зверніться до спеціаліста, якщо дитина:

(Reach out for help if your child:)

- має труднощі з вимовою звуків;
- говорить так, що ви її не розумієте;
- використовує лише короткі речення;
- не може переказати події з історії або зі школи;
- має труднощі з правилами розмови (не дотримується черговості, відхиляється від теми або не повідомляє, що чогось не зрозуміла).

Де можна отримати допомогу

(Where to get help)

Ви стурбовані розвитком мовлення своєї дитини? Хвилюєтеся, як вона опановує мову? Логопеди допоможуть вам. Щоб отримати додаткову інформацію, перейдіть на сторінку ahs.ca/pedrehab.

Щоб отримати цілодобову консультацію медсестри й загальну інформацію щодо здоров'я, зателефонуйте на лінію підтримки Health Link на номер 811. Якщо ви потребуєте послуг усного перекладача, просто скажіть, якою мовою вам потрібен переклад.

Корисні ресурси

(For more ideas)

- curriculum.learnalberta.ca/parents/en/home
- schools.healthiertogether.ca/en/
- alberta.ca/family-resource-networks

Екрани й розвиток мовлення

(Screens and your child)

Мовлення найкраще розвивається під час живого діалогу, коли співрозмовники чергуються. Час, який дитина проводить перед екраном, – це втрачений шанс поспілкуватися. Зведіть до мінімуму час, який дитина проводить перед екраном (мається на увазі використання планшета, телефона, телевізора або іншого пристрою). Щоб дізнатися більше про проведення часу перед екраном, зверніться до постачальника медичних послуг або відвідайте сайт caringforkids.cps.ca.

Деякі діти використовують програми або пристрої для спілкування. Це називається допоміжною і альтернативною комунікацією. Ці програми призначені, щоб сприяти спілкуванню, і не зараховуються до часу, проведеного перед екраном.

Цей матеріал не замінює консультацію кваліфікованого фахівця в галузі охорони здоров'я. Він призначений лише для загального ознайомлення й надається за принципом "як є, де є". Попри те, що було докладено всіх розумних зусиль для підтвердження точності інформації, співробітники Alberta Health Services не дають жодних запевнень або гарантій, явних, неявних або передбачених законом, щодо точності, надійності, повноти, застосовності такої інформації чи її придатності для певної мети. Співробітники Alberta Health Services категорично відмовляються від будь-якої відповідальності за використання цих матеріалів, а також за всі претензії, дії, вимоги або позови, що виникають унаслідок такого використання.